

بیانیهی حکم نامگذاری لقب آیت الله العظمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿قَالَ لَهُم مُّوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَى﴾.^(۱)

(موسی گفت: وای بر شما به خدا دروغ مبنیدید که شما را به عذابی سخت هلاک می کند و هر که دروغ بندد نومید می گردد).

آیت همان نشانه یا دلیل است، و نسبت آن به خداوند سبحانه و تعالی یا از جهت اثبات وجود خداوند، و یا از جهت شناخت او می باشد. و اما از جهت اثبات وجود او سبحانه و تعالی: همه ی مخلوقات و موجودات آیات و نشانه های الهی می باشند، که بزرگ ترین این نشانه ها، انسان است، پس همه ی موجودات به وجود خالق اشاره می کنند، زیرا آنها مخلوق هستند، و بر وجود مؤثر اشاره دارند چرا که آنها آثارند، و انسان، بزرگ ترین دلیلی است که بر وجود خالق اشاره گر است.

و اما از جهت شناخت خداوند: آیات الهی جز حجت های او بر خلقش نمی توانند باشند، از آن جا که توسط ایشان خداوند شناخته می شود پس ایشان دال و دعوت کنندگان به او به حق و یقین می باشند، و با این معنا آیات الهی همان ائمه (علیهم السلام) خواهند بود، و آیت الله العظمی تنها امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (علیه السلام) می باشد، و در این زمان امام مهدی (علیه السلام) آیت الله است، و بلکه حتی صحیح نمی باشد امام مهدی محمد بن الحسن عسگری (علیه السلام) آیت الله العظمی خوانده شود، زیرا که این لقب تنها به وصی اوصیاء علی بن ابی طالب (علیه السلام) اختصاص دارد به اعتبار این که ایشان (علیه السلام) بعد از رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم)، خداوند را شناخت و خلق را به شناخت خداوند هدایت کرد.

بیانیهی حکم نامگذاری لقب آیت الله العظمی

قطعاً علماء خواهان مفهوم و معنای نخست نمی‌باشند، زیرا شامل همه‌ی انسان‌ها چه نیکوکار و چه بدکار است، بلکه معنای اول به ماهیت و جنس مخلوق اشاره دارد، و استفاده از آن به عنوان تمیز بین افراد یک جنس، نادانی و سفسطه بیهوده می‌باشد؛ پس آنان قطعاً خواهان معنای دوم هستند، و آنان با این کار خود را در مکان نامناسب قرار داده‌اند، زیرا که اطلاق لقب آیت الله بر غیر ائمه (علیهم‌السلام) حرام، و اطلاق لقب آیت الله العظمی بر غیر علی بن ابی‌طالب امیر المؤمنین (علیه‌السلام) نیز حرام است.

در روایات صحیح از اهل بیت (علیهم‌السلام) آمده است که آیت الله لقب حضرت فاطمه (علیها‌السلام) و ائمه (علیهم‌السلام) می‌باشد.

امام کاظم (علیه‌السلام) از پدرانش (علیهم‌السلام) از رسول الله (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) نقل می‌فرمایند که رسول الله (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) فرمودند: (وارد بهشت شدم و دیدم که بر درب آن با طلا نوشته شده است: لا اله الا الله، محمد حبیب الله، علی ابن ابی‌طالب ولی الله، فاطمه آیت الله...).^(۲)

و امام علی (علیه‌السلام) فرمودند: (امام کلمه الله، و حجت الله، و وجه الله، و نور الله، و حجاب الله، و آیت الله است، که خداوند او را بر می‌گزیند و به او آن‌چه را که می‌خواهد به ودیعه می‌گذارد، و به دنبال آن ولایت و اطاعت از او را بر همه‌ی خلق واجب می‌سازد، و او در آسمان و زمین ولی خدا می‌باشد...).^(۳)

و نیز لقب امیر المؤمنین (علیه‌السلام) به آیت الله العظمی ذکر شده است: شیخ مفید و شهید و سید بن طاووس در کتاب الإقبال (رض) گفتند که امام جعفر بن محمد صادق (علیه‌السلام)، امیر المؤمنین (علیه‌السلام) را این چنین زیارت کردند: ... تا آن‌جا که فرمودند: (السلام علیک یا آیت الله العظمی ...).^(۴)

۲- کنز الفوائد ج ۱ ص ۱۴۹.

۳- بحار الأنوار ج ۲۵ ص ۱۶- البرسی مشارق أنوار الیقین.

۴- بحار ج ۹۷ ص ۳۷۳ - الإقبال ص ۶۰۷ - مفاتیح الجنان ص ۴۴۷ زیارت امیر المؤمنین (علیه‌السلام) در روز میلاد پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم).

بیانیهی حکم نامگذاری لقب آیت الله العظمی

نهی و انکار در مورد کسی که به غیر از علی ابن ابی طالب (علیه السلام) به امیر المؤمنین خوانده شود از اهل بیت (علیهم السلام) وارد شده است:

از امام صادق (علیه السلام) روایت شده است که فرمودند: (مردی دربارهی حضرت قائم (علیه السلام) پرسید که آیا در مقام خطاب و سلام او را امیر المؤمنین (علیه السلام) گویند؟ فرمود: خیر، امیر المؤمنین نامی است که خدا، علی (علیه السلام) را بدان نامیده و هیچ کس نه پیش از آن و نه پس از آن نام کسی نبوده مگر شخص کافر. عرض کرد: فدایت شوم پس چگونه به مهدی (علیه السلام) سلام گویند؟ فرمود: گویند: سلام بر تو ای بقیه الله؛ سپس حضرت آیهی شریفه ﴿بَقِیةُ اللّٰهِ بِرَایِ شِمَا بُهْتَرِ اسْتَ اِکْرَ مَوْمِنٍ بِاَشِید﴾^(۵) را قرائت فرمود.^(۶)

از امام رضا (علیه السلام) سؤال شد: (چرا به امیر المؤمنین (علیه السلام) لقب داده شد، حضرت (علیه السلام) پاسخ فرمود: زیرا که آن حضرت طعام علم برای ایشان می آورد، آیا کتاب خداوند را نخوانده ای: ﴿وَنَمِیْرُ اَهْلِنَا﴾^(۷) (و طعام خانوادهی خود را فراهم می سازیم).^(۸)

بنا بر این وقتی که بعد از علی (علیه السلام) جز کافر کسی با نام امیر المؤمنین خوانده نمی شود، دلیل آنها بر اختیار لقب علی (علیه السلام) که آن آیت الله العظمی است، چیست؟

﴿اِنَّ هِیَ اِلَّا اَسْمَاءٌ سَمَّیْتُهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ مَّا اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ اِنْ يَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوٰی اَلْاَنفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِّنْ رَبِّهِمْ الْهُدٰی * اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمْنٰی * فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاَوَّلٰی * وَكَمْ مِّنْ مَّلَکٍ فِی السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِیْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا اِلَّا مِّنْ بَعْدِ اَنْ یَّأْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ یَّشَآءُ وَیَرْضٰی * اِنَّ الَّذِیْنَ لَا یُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَیَسْمُوْنَ الْمَلَائِکَةَ تَسْمِیةَ الْاِنْسٰی * وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ اِنْ یَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا یُغْنِیْ مِنَ الْحَقِّ شَیْئًا * فَاَعْرِضْ عَنْ مَّنْ تَوَلّٰی عَنْ ذِکْرِنَا وَلَمْ

۵- هود: ۸۶.

۶- اصول کافی ج ۱ ص ۴۱۱.

۷- یوسف: ۶۵.

۸- اصول کافی ج ۱ ص ۴۱۲.

بیانیه حکم نام‌گذاری لقب آیت الله العظمی

يُرْذِلُ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا * ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ اهْتَدَى ﴿٩﴾.

(این بتان) جز نام‌هایی بیش نیستند که شما و پدران‌تان نام‌گذاری کرده‌اید، و خدا بر حقانیت آن‌ها هیچ دلیلی نفرستاده است. آنان جز گمان و آنچه را که دلخواه‌شان است پیروی نمی‌کنند، با آن‌که قطعاً از جانب پروردگارشان هدایت برایشان آمده است * مگر انسان آن‌چه را آرزو کند دارد * آن سرا و این سرا از آن خداست * و بسا فرشتگانی که در آسمان‌هایند و شفاعت‌شان به کاری نیاید مگر پس از آن‌که خدا به هر که خواهد و خشنود باشد اذن دهد * در حقیقت کسانی که آخرت را باور ندارند فرشتگان را در نام‌گذاری به صورت مؤنث نام می‌نهند * و ایشان را به این [کار] معرفتی نیست جز گمان [خود] را پیروی نمی‌کنند و در واقع گمان در [وصول به] حقیقت هیچ سودی نمی‌رساند * پس از هر کس که از یاد ما روی برتافته و جز زندگی دنیا را خواستار نبوده است روی برتاب * این منت‌های دانش آنان است پروردگار تو خود به [حال] کسی که از راه او منحرف شده داناتر و او به کسی که راه یافته نیز آگاه‌تر است).

احمد الحسن علیه السلام

وصی و فرستاده‌ی امام مهدی علیه السلام

(خداوند دمر نزمین تمکینش دهد)

جمادی الاول / ۱۴۲۵ هـ. ق

تیر ماه / ۱۳۸۳ هـ. ش